

DISKRIMINERINGSNEMNDA

Sak 20/377

A
representert av C

mot

Ruter AS

Vedtak av 23.04.2021 fra Diskrimineringsnemnda, sammensatt av følgende medlemmer:

Ivar Danielsen (nemndleder)
Gislaug Øygarden
Andreas Skoe Cederkvist

Postadresse
Diskrimineringsnemnda
Postboks 208 Sentrum
5804 Bergen

Telefon
(+47) 90933125

E-post
post@diskrimineringsnemnda.no

Hjemmeside
www.diskrimineringsnemnda.no

Saken gjelder spørsmål om Ruter AS har handlet i strid med forbudet mot diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse, ved at bussjåførene som følge av koronapandemien ikke hjelper til med innfesting av rullestol på bussen, samt ved at sjåfører krever at rullestolbrukere har med seg ledsager, nekter å hjelpe til med utlegging av rampe eller kjører fra rullestolbrukere.

Bakgrunn for saken

A bor i Bærum og pleier å bruke busslinjen [nummer]. Han sitter i rullestol.

Ruter er et felles administrasjonsselskap for kollektivtrafikken i Oslo og deler av Viken (tidligere Akershus fylke).

Linje [nummer] trafikkeres av busser i bussklasse II. For slike busser er det krav om at rullestol skal festes på forsvarlig måte.

Retningslinjene for operatører i Ruter-området har følgende bestemmelser om assistanse til personer med funksjonsnedsettelse under pandemien per desember 2020:

«2.2 Personer med nedsatt funksjonsevne

Personer med nedsatt funksjonsevne skal ikke avvises dersom de kan overholde krav til sikkerhet om bord. Der det er dedikerte plasser for personer med nedsatt funksjonsevne skal passasjerene oppfordres til å holde minst 1 meter fra området der dette er mulig.

Ved lav smittespredning

Dersom sjåfør blir klar over at en person på holdeplassen har behov for assistanse må det gis informasjon om hva slags assistanse som kan gis. Sjåføren må uansett felle ned rampen – eller alternativt bruke heisen – og kan be kunden om å holde minst 1 meters avstand. I perioder med lav smittespredning må i tillegg sjåføren yte assistanse med å feste rullestol dersom vilkårene i vedlegg 1 *COVID-19 – Tiltak for fordør på buss og trikk* er oppfylt.

Ved øket smittespredning, stengt fordør

Dersom sjåfør blir klar over at en person på holdeplassen har behov for assistanse, må sjåføren gi informasjon om at fordøren er stengt og at vedkommende kan benytte dørene ved midtgangen. Sjåføren skal felle ut rampen, men passasjerer må sikre rullestolen selv. Sjåfør/fører skal gi informasjon om hvordan kunden bør forholde seg hvis assistanse ikke kan gis, og skal blant annet sørge for at IOSS hos Ruter blir kontaktet for å se om det er mulig med alternativ transport.»

As mor klaget 15. oktober 2020 til Ruter over at sønnen hennes ikke fikk bli med bussen om kvelden 14. oktober 2020.

I svaret fra Ruter står det at sjåføren skal hjelpe til med rampen, men at festing av stolen til gulvet må gjøres av ledsager etter gjeldende smittevernregler. For å sikre smittevern kan ikke kundene vente samme hjelp under pandemien dersom ikke kravet til en meters avstand kan opprettholdes.

A klaget saken inn for Diskrimineringsnemnda ved klage av 2. november 2020.

Saken ble behandlet i nemndas digitale møte 15. april 2021. I behandlingen deltok Ivar Danielsen, Gislaug Øygarden og Andreas Skoe Cederkvist. Sekretariatet var representert ved Kristine F. Sandven, Ruth J. Øijordsbakken og Laila P. Kaland.

Partenes syn på saken

A har i hovedsak anført:

A er diskriminert av Ruter på grunn av funksjonsnedsettelse.

A har blitt nektet å bli med bussen, særlig etter at pandemien startet. Nå skjer det en av tre ganger at A ikke får komme med bussen. Det gir bekymring for om han kommer seg hjem om kveldene, og gjør også at han blir mer isolert og tilbringer mer tid hjemme. Han har aldri fått tilbud om alternativ transport.

A har også fått beskjed om at han må ha med seg ledsager som kan hjelpe til med å legge ut rampen. Sjåførene har ikke tid til å legge ut rampen. Han blir også spurt om han har med festeanordninger og stang til å legge ut rampen med.

Sjåførene opplyser også om at de ikke kan hjelpe til med å feste stolen hans på bussen. A kan gå noe, slik at han kan gå ut av stolen mens rullestolen hans festes.

Ruter AS har i hovedsak anført:

A er ikke diskriminert av Ruter på grunn av funksjonsnedsettelse.

Ifølge Ruters retningslinjer under pandemien skal sjåføren alltid være behjelpelig med å felle ut rampen, dersom rullestolen er innenfor målene til det såkalte «fleksområdet» i bussen. Saken er tatt opp med bussoperatørene. Ruter har beklaget overfor A for opplevelsene han har hatt med kollektivtrafikken. Behandlingen er ikke i henhold til Ruters retningslinjer.

I bussene i klasse II er stroppene innelåst om bord for å unngå at disse blir stjålet. Sjåføren skal ta frem stroppene når en person med rullestol kommer om bord på bussen. Ruter kan ikke tilby assistanse til å feste rullestolen under den pågående pandemien. Det vil ikke være mulig å holde tilstrekkelig avstand under innfesting av en rullestol, noe som kan føre til at sjåføren og/eller brukeren kan bli smittet av covid-19.

Tiltaket om ikke å gi slik assistanse er nødvendig for å ivareta smittevernet til så vel sjåfør som kunde. Dette er et saklig hensyn å ivareta. Tiltaket er ikke uforholdsmessig inngripende fordi smittevern hensyn under pandemien tilsier at avstandskravet må overholdes om bord. Bussoperatørene har avklart dette med respektive vernetjenester som mener at det med dagens smittetrykk ikke er forsvarlig å gi slik assistanse. Dersom smittetrykket kommer under 20 pr. 100 000 innbyggere, i hele eller deler av Ruters område i Viken fylkeskommune de siste 14 dager, vil assistanse likevel kunne gis.

Kollektivtrafikk er definert som en samfunnskritisk tjeneste under pandemien og det er viktig at kollektivtransport er tilgjengelig for nøkkelpersonell som er nødt til å bruke kollektivtrafikk. Flest mulige avganger må derfor opprettholdes, selv om den enkelte avgang for tiden har i underkant av 50% passasjerbelegg. For å

kunne gjøre dette trenger Ruter at flest mulig sjåfører holder seg friske og kan stille på jobb som vanlig.

Ruter har lagt ut retningslinjene nettsiden sin. Samtidig har Ruter opplyst at rullestolbrukere som ikke kan feste rullestolen selv, og som ikke har med ledsager, kan ta kontakt med Ruter slik at de kan prøve å finne en alternativ transportløsning. I tillegg har Ruter presisert for operatørene at rullestolbrukere ikke skal forlates på holdeplassen uten at sjåføren først har forsøkt å få tak i drosje til vedkommende. Under pandemien er det ikke sikkert at det alltid vil ordne seg, men sjåføren skal i alle fall gjøre et forsøk på å ordne transport før han forlater holdeplassen. Ruter/bussoperatøren vil dekke kostnaden for drosjen.

Nemndas vurdering

Nemndas vurdering er at A har blitt utsatt for forskjellsbehandling på grunn av sin funksjonsnedsettelse, ved at han ikke har fått komme med på bussen og heller ikke har fått tilbud om alternativ transport.

Likestillings- og diskrimineringsloven § 6 forbyr diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse. Med diskriminering menes direkte eller indirekte forskjellsbehandling som ikke er lovlig etter unntaksbestemmelsene i §§ 9 og 10 eller bestemmelsen om positiv særbehandling i § 11.

Direkte forskjellsbehandling er når en person behandles dårligere enn andre blir, har blitt eller ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon, på grunn av funksjonsnedsettelse, jf. § 7.

Forskjellsbehandling er ikke i strid med forbudet når forskjellsbehandlingen har et saklig formål, er nødvendig for å oppnå formålet og ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller de som forskjellsbehandles, jf. § 9.

I bevisvurderingen gjelder det alminnelige beviskravet i sivile saker. Nemnda må legge til grunn det faktum som etter en samlet vurdering av bevisene er mest sannsynlig, se Høyesteretts dom i HR-2020-2476-A avsnitt 74 og 75. Dersom det etter en slik bevisvurdering foreligger absolutt tvil anvendes lovens bevisbyrde-regel, jf. § 37. Det skal da legges til grunn at diskriminering har funnet sted dersom det er omstendigheter som gir «grunn til å tro» at diskriminering har skjedd, og innklagede ikke «sannsynliggjør» at diskriminering likevel ikke har skjedd.

Nemndas vurdering er at Ruters retningslinjer under pandemien ikke er diskriminerende overfor rullestolbrukere. Nemnda mener at hensynet til bussjåførens og de reisendes smittevern er et legitimt og saklig formål, og at begrensninger i assistansen til personer med funksjonsnedsettelse er nødvendig for å ivareta smittevernhensyn. Når Ruter, så langt som mulig, skal sørge for alternativ transport for rullestolbrukere er tiltaket heller ikke uforholdsmessig inngripende.

Nemnda går videre til å vurdere om det er sannsynliggjort at A har blitt frakjørt av bussen uten tilbud om alternative transportmuligheter.

Det er vanskelig for nemnda å ta stilling til hvor ofte og hvor mange ganger A ikke har fått komme med på bussen siden klagen i liten grad er konkretisert. A

har imidlertid klaget til Ruter, og Ruter har beklaget den behandlingen A har fått. Nemnda finner det derfor sannsynliggjort at det har vært minst ett tilfelle der A har blitt frakjørt, uten at han fikk tilbud om alternativ transport.

Det er ikke tvilsomt at A ved å bli frakjørt på holdeplassen av bussen, og ved ikke å få tilbud om alternativ transport, har blitt dårligere stilt enn funksjonsfriske busspassasjerer. Det er heller ikke tvilsomt at dette har skjedd på grunn funksjonsnedsettelsen hans. A har dermed blitt utsatt for forskjellsbehandling på grunn av funksjonsnedsettelsen. Slik behandling er også i strid med Ruters retningslinjer. Vilklårene for lovlig forskjellsbehandling i § 9 er ikke oppfylt.

Nemnda har etter dette konkludert med at A har blitt diskriminert på grunn av funksjonsnedsettelse av Ruter.

Vedtaket er enstemmig.

Sak 20/377

Diskrimineringsnemnda har fattet følgende vedtak:

Ruter AS har diskriminert A på grunn av funksjonsnedsettelse.

Ivar Danielsen
nemndleder

Gislaug Øygarden

Andreas Skoe Cederkvist

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signaturer